

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/274/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014201507
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014201507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: K. E., nar. XY, bytom G., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku vdovského dôchodku s príplatkom, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01. októbra 2015, č. k. 26Sd/340/2014-17, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01. októbra 2015, č.k. 26Sd/340/2014-17, z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Návrhom na preskúmanie výpočtu dôchodku navrhovateľka žiadala preskúmanie výpočtu vdovského dôchodku priznaného jej rozhodnutím odporkyne č. XY zo dňa 01. marca 2014. Opravný prostriedok bol datovaný dňom 30. októbra 2014 a odporkyni doručený dňa 04. novembra 2014.

Napadnutým uznesením krajský súd opravný prostriedok navrhovateľky zo dňa 30. októbra 2014 ako oneskorene podaný odmietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia uznesenia č.k. 26Sd/340/2014-17 zo dňa 01. októbra 2015 vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že rozhodnutie z 01. marca 2014 bolo navrhovateľke doručené najneskôr 09. júla 2014, t.j. v deň, kedy navrhovateľka odporkyňu požiadala o zvýšenie príplatku k vdovskému dôchodku. Najneskôr v tento deň musela navrhovateľka vedieť, že ňou tvrdený nárok na zvýšenie príplatku k vdovskému dôchodku nebol rozhodnutím odporkyne z 01. marca 2014 uspokojený podľa jej predstavy. Opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporkyne z 01. marca 2014 bol odporkyni doručený dňa 04. novembra 2014, na poštovú prepravu bol odovzdaný podľa odtlačku pečiatky pošty na obálke 30. októbra 2014. Najneskôr od 09. júla 2014 do 30. októbra 2014 uplynulo viac ako 30 dní, to znamená, že navrhovateľka zmeškala zákonnú lehotu na podanie opravného prostriedku.

Proti tomuto uzneseniu sa v zákonnej lehote odvolala navrhovateľka. Namietla, že dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia sa doručujú do vlastných rúk adresáta alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok. V prípade akýchkoľvek pochybností o riadnom doručení bolo vhodné rozhodnutie doručovať znova, pretože ak sa nedá doručenie dokázať, nemôžu nastať právne

účinky doručenia rozhodnutia, t.j. nemôže nastať ani právoplatnosť rozhodnutia, a preto nie je možné vysloviť záver, že opravný prostriedok navrhovateľky je podaný oneskorene. Odporkyňa mala jej podanie, označené ako žiadosť zo dňa 09. júla 2014 o zvýšenie príplatku k jej vdovskému dôchodku, vyhodnotiť ako odvolanie voči rozhodnutiu odporkyne zo dňa 01. marca 2014 a v prípade, že toto podanie neobsahovalo potrebné náležitosti, mala odporkyňa navrhovateľke pomôcť tieto nedostatky podania odstrániť. Podľa jej názoru odporkyňa ako vecne nepríslušná rozhodovala o podaní, ktoré bolo síce označené ako žiadosť, avšak z obsahu tohto podania bolo zrejmé, že je vyjadrením nespokojnosti navrhovateľky s výpočtom jej dôchodku odporkyňou, a preto toto podanie mala podľa obsahu vyhodnotiť ako odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 01. marca 2014. Pri výpočte vdovského dôchodku odporkyňa nepostupovala správne a nerešpektovala právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp. zn. 9So/5/2013 zo dňa 26. februára 2014, v ktorom je vyjadrené, že príplatok k dôchodku ošetrený zákonom č. 274/2007 Z.z. sa zlučuje s dôchodkom len na účely ďalšieho vyplácania s dôchodkom, avšak pri zachovaní autonómnosti dôchodku a daného príplatku k dôchodku ako štátnej sociálnej dávky. Odporkyňa ju diskriminuje oproti vdovám, ktorým na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/174/2008 zo dňa 29. apríla 2009 krátené príplatky k dôchodku opravila, vdovské dôchodky upravila a rozdiel všetkým dotknutým vdovám doplatila. Diskriminovaná sa navrhovateľka cíti aj oproti tým vdovám, ktoré majú starobný dôchodok nižší ako vdovský dôchodok. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhla, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa uvádza, že napadnuté rozhodnutie zo dňa 01. marca 2014 nebolo navrhovateľke zaslané do vlastných rúk na doručení, pretože nebolo rozhodnutím vydaným podľa § 212 ods. 3 písm. a) až písm. e) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), ktoré by bolo nutné doručiť do vlastných rúk. Vo veci samej poukázala na to, že zákonnosť postupu Sociálnej poisťovne pri priznávaní vdovského dôchodku po poberateľovi starobného dôchodku, zvýšeného o príplatok, potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č. 7So/17/2010 zo dňa 26. januára 2011, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 4/2012. Odporkyňa navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal uznesenie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Podľa § 212 ods. 1 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje dorúčením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

Podľa § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje dorúčením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

Podľa § 212 ods. 7 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie je doručené, len čo ho účastník konania prevezme, len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľnú alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Účinky doručenia rozhodnutia nastanú aj vtedy, ak účastník konania odmietol rozhodnutie prijať.

Podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa

vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka:

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Podľa § 219 ods. 1 zákona o sociálnom poistení proti rozhodnutiu ústredia podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého bodu až tretieho bodu, možno podať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd podľa osobitného predpisu.

Podľa § 186 ods. 3 zákona o sociálnom poistení podanie sa posudzuje podľa obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka, čo sa navrhuje, a musí byť podpísané a označené dátumom podania.

Ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti, organizačná zložka Sociálnej poisťovne pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne vyzve účastníka konania, aby v určenej lehote nedostatky odstránil. Súčasne upozorní účastníka konania na dôsledky neodstránenia nedostatkov na ďalší priebeh konania (§ 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 250m ods. 1 O.s.p. konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Podľa § 250m ods. 2 O.s.p. návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že rozhodnutím č. XY zo dňa 01. marca 2014 odporkyňa priznala navrhovateľke vdovský dôchodok od 07. januára 2014 v sume 260,40 eur mesačne. Pretože navrhovateľka splnila podmienky na výplatu dvoch dôchodkov, od uvedeného dňa jej odporkyňa vyplácala starobný dôchodok v sume 382,60 eur mesačne a vdovský dôchodok v sume 130,20 eur mesačne, úhrnom 512,80 eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne vyplýva, že suma starobného dôchodku 382,60 eur mesačne je vyššia ako suma vdovského dôchodku (260,40 eur mesačne), preto bude vyplácať vdovský dôchodok v sume jednej jeho polovice, t.j. 130,20 eur mesačne. Toto rozhodnutie bolo odstúpené na expedíciu dňa 14. marca 2014; nebolo doručované do vlastných rúk navrhovateľky.

Dňa 09. júla 2014 bol odporkyni doručený prípis navrhovateľky nazvaný „Žiadosť o opravu príplatku k dôchodku podľa zákona NR SR č. 274/2007 Z.z. v znení zákona NR SR č. 272/2008 Z.z.“. V tomto podaní navrhovateľka poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/5/2013 zo dňa 26. februára 2014, podľa ktorého príplatok k dôchodku, priznaný podľa zákona č. 274/2007 Z.z. je podľa § 1 citovaného zákona štátnou sociálnou dávkou a štát poskytuje finančné prostriedky na osobitný účet Sociálnej poisťovne a nie je možné ju meniť bez ohľadu na to, či výplata dôchodkovej dávky u poberateľky vdovského dôchodku je podľa § 81 ods. 2 zákona o sociálnom poistení upravená z dôvodu súbehu takej dôchodkovej dávky s inou dávkou na polovicu. Z toho dôvodu navrhovateľka žiadala príplatok k dôchodku upravený zákonom č. 274/2007 Z.z. opraviť a rozdiel doplatiť so spiatočnou platnosťou. K uvedenému podaniu navrhovateľka priložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výplate vdovského dôchodku č. XY zo dňa 01. marca 2014.

Rozhodnutím odporkyne zo dňa 21. augusta 2014 bola žiadosť navrhovateľky o zvýšenie príplatku k vdovskému dôchodku zo dňa 09. júla 2014 zamietnutá. Uvedené rozhodnutie bolo navrhovateľke

doručené dňa 27. októbra 2014, čo preukazuje priložená doručienka. Dňa 04. novembra 2014 doručila navrhovateľka odporkyni opravný prostriedok proti jej rozhodnutiu zo dňa 01. marca 2014. Jej argumentácia je obdobná argumentácii, uvádzanej v žiadosti zo dňa 09. júla 2014.

V zmysle zákona o sociálnom poistení je rozhodnutie možné považovať za doručené len čo ho účastník konania prevezme, len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľnú alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Tieto skutočnosti musia byť preukázané, a to bez ohľadu na to, že v zmysle § 212 ods. 1 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie o priznaní dávky nie je potrebné doručovať do vlastných rúk. V takom prípade však súd musí skúmať, či a kedy bolo rozhodnutie adresátovi skutočne doručené, najmä ak navrhovateľka popiera skoršie doručenie. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje odporkyňu.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa žiadosť navrhovateľky podľa jej obsahu javí ako opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporkyne z 01. marca 2014, resp. aj návrh z 30. októbra 2014, podaný po doručení rozhodnutia odporkyne z 21. augusta 2014, by podľa jeho obsahu bolo možné považovať za opravný prostriedok proti rozhodnutiu z 21. augusta 2014. Odporkyňa nevyužila postup podľa § 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a táto okolnosť ušla aj pozornosti krajského súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.